

APEL ŚRODOWISK POLSKICH STUDENTÓW I DOKTORANTÓW ZANIEPOKOJONYCH STANEM BADAŃ KOSMICZNYCH W NASZYM KRAJU

We współczesnym świecie technologie kosmiczne są motorem rozwoju gospodarki i znajdują zastosowanie niemal w każdej dziedzinie życia, począwszy od opracowania nowoczesnych materiałów poprzez łączność satelitarną (telekomunikacja, telewizja satelitarna, Internet) i nawigację satelitarną (GPS), na monitoringu bezpieczeństwa i środowiska naturalnego skończywszy. Do tego ostatniego można zaliczyć zarówno kontrolę zjawisk pogody, wykrywanie zagrożeń naturalnych (np. pożary, powódzie, susze), kontrola granic państwa, ratownictwo, kontrola stanu lasów, misje pokojowe, planowanie przestrzenne (np. autostrady, obszary miejskie, linie energetyczne). Systemy obserwacji satelitarnej stają się niezbędne przy rozpatrywaniu wniosków o dopłaty dla rolników. Kluczowym aspektem rozwoju technologii kosmicznych jest współpraca międzynarodowa.

Działalność w przestrzeni kosmicznej jest jednym z priorytetów Unii Europejskiej, która wspólnie z Europejską Agencją Kosmiczną (ESA) realizuje Europejski Program Kosmiczny. Dla nowo przyjętych członków UE, które prowadzą działalność kosmiczną i które chciałyby zostać pełnoprawnymi członkami Agencji, stworzono specjalny status europejskiego państwa współpracującego. ESA, z którą Polska ma podpisane porozumienie o współpracy, zaproponowała rozszerzenie go w ramy nowego planu PECS. Umożliwi to - obok istniejącej już współpracy naukowej - także kooperację polskich firm z europejskim przemysłem kosmicznym i dostęp do jego rynku zamówień.

ESA jest szeroko otwarta na współpracę z nowymi członkami UE. Plan PECS (Plan for European Cooperating States) czyli Plan dla Europejskich Państw Współpracujących to jej modelowe rozwiązanie. Zaproponowano go Czechom, Węgrom, Polsce i Rumunii. Jest on dla naszego kraju bardzo korzystny. Polska, nie będąc formalnie członkiem ESA, co wiąże się ze znaczną składką, zyskuje specjalny status państwa współpracującego, stwarzający znacznie większe możliwości niż zapewnia to dotychczasowe porozumienie o współpracy naukowej. PECS oferuje nowy etap współpracy - integrację technologiczną, z czym wiąże się dostęp do kontraktów przy realizacji różnych przedsięwzięć ESA. Takie kontrakty były zastrzeżone wyłącznie dla państw członkowskich. Jednocześnie składka wniesiona w ramach PECS wraca w dużej części (min. 90%) do kraju w postaci kontraktów dla polskich firm i instytucji. PECS jest narzędziem uzyskania przez Polskę w przyszłości pełnego członkostwa w ESA.

Rządy państw o znacznie mniejszym potencjale: Rumunii, Węgier i Czech, dostrzegły już swoją szansę i podpisały oraz ratyfikowały porozumienie. Studenci tych państw mają więc szansę realizować swoje marzenia, zdobywać doświadczenie w ESA i pracować w swoich ojczyznach w dziedzinie gospodarki i nauki kreujującej najnowsze technologie, stymulującej rozwój ekonomiczny i podnoszącej prestiż ich krajów na arenie międzynarodowej. Polska od

kilku lat dopiero przymierza się do tego (niestety bezskutecznie), studenci polskich uczelni zmuszeni są do emigracji lub pracy w zawodach nie związanych z ich wykształceniem. Powoduje to marnotrawstwo środków poniesionych na naszą edukację i utratę wysoko kwalifikowanej kadry.

Polscy studenci (m.in. z Politechniki Warszawskiej i Wrocławskiej), od kilku lat uczestniczą w wielu projektach pod patronatem Europejskiej Agencji Kosmicznej, m.in.:

- Studenckie Kampanie Lotów Parabolicznych (eksperymenty w warunkach nieważkości);
- Dwa zespoły uczestniczyły w projekcie satelity SSETI EXPRES (komunikacja i sterowanie satelitą);
- Cztery zespoły uczestniczą w projekcie satelity SSETI ESEO (komputer pokładowy, komunikacja, konfiguracja elementów satelity, sterowanie);
- Jeden zespół uczestniczy w budowie satelity SSETI ESMO (radar do mapowania powierzchni Księżyca);
- Polski reprezentant jest wiceprezesem we władzach europejskiej organizacji studenckiej SSETI projektującej i budującej satelity,
- Grupa kilkunastu studentów uczestniczy w pracach nad satelitą YES2.

Mimo, iż polscy studenci posiadają wiedzę i doświadczenie w budowie satelitów, stawiającą ich w międzynarodowej czołówce w tej dziedzinie, Europa powoli zamyka przed nami dostęp do europejskich projektów kosmicznych. Europejska Agencja Kosmiczna zniechęcona ciągłym przedłużaniem się procedury akceptacji porozumienia PECS, zaprzestała dopuszczać kolejnych grup studentów do udziału w projektach pod jej patronatem. Polscy doktoranci nie mogą odbywać staży i prowadzić badań w Europejskiej Agencji Kosmicznej.

Na konferencji „Polska w Kosmosie i z Kosmosu” 15 listopada 2006 dowiedzieliśmy się, iż w połowie grudnia bieżącego roku mija kolejny termin przesłania przez Polskę końcowych wersji dokumentów porozumienia PECS stronie europejskiej. Apelujemy do Państwa, abyście nie zmarnowali kilku lat naszych starań i dali nam szansę do pracy i dalszego rozwoju w Polsce, zamiast zmuszać nas do emigracji zarobkowej.

W imieniu środowisk akademickich:

Marcin Dobrowolski – Politechnika Warszawska

Grzegorz Misiołek – Politechnika Warszawska

mgr Andrzej Kotarski – Polskie Towarzystwo Astronautyczne